

[Aidt.]

stand, er der mange andre, som ogsaa trænger til at blive hjulpet til bedre Boliger og lettere Adgang til Bosættelse: Folk fra overbefolkede Lejligheder, unge, der ønsker at gifte sig. Hertil kommer, at der maa skaffes Mulighed for at faa saneret Boliger og Boligkvarterer, der er uegnede til Menne-skeboliger.

Den i Foraaret vedtagne Lov om Støtte til Byggeriet har ikke kunnet udnyttes fuldt ud paa Grund af Materiale- og Arbejds-situationen. Der har været Mangel paa Arbejdskraft, paa Mursten, paa Træ og visse andre Ting. Mangelen paa Mursten har man tilskrevet Vanskeligheder baade med Arbejdskraft og Brændsel. Hertil kommer Teglværkernes manglende Kapacitet. Jeg deler ikke helt den højtærede Indenrigsministers Optimisme paa dette Omraade. Da Kravene om Mursten i de næste 10—20 Aar ikke vil være faldende, men tværtimod stigende, vil det sikkert blive nødvendigt at gribe til særlige Foranstaltninger for at faa Produktionen stor nok. Man kunde f. Eks. lade hvert Teglværk faa tildelt en Produktion af en passende Størrelse, som Værket skulde have Pligt til at klare, og som fortrinsvis skulde gaa til Byggeri i Nærheden af Teglværket, i et naturligt Opland. Løn- og Arbejdsforhold maa eventuelt reguleres, saa der kan skaffes Arbejdskraft nok, hvis den ikke er der. I England skal man have grebet til det ekstraordinære at give ekstra Ration af Ost til Teglværksarbejderne. Jeg vil ikke bringe i Forslag at give vore Teglværksarbejdere en ekstra Ration af f. Eks. Tobak, men det forekommer mig, at Teglværksproduktionen maa siges at være livsnødvendig, og at det er Samfundets Pligt at overvaage, at Produktionen ikke indskrænkes, hverken af Mangel paa Brændsel eller af Mangel paa Arbejdskraft.

Samtidig maa Fabrikationen moderniseres. Dette er der maaske for ringe Anledning til for Ejerne af Teglværket, naar der er fuld Produktion, men saa maa der lægges et Tryk paa Værkerne, f. Eks. ved kun at tillade Modernisering — gennem Valuta-central, Laan o. s. v. — til de Værker, der overskrider eller i hvert Fald opfylder deres tildelte Produktionstal.

I Haandværkets Dagblad „Licitation“ for 11. Oktober 1946 er optrykt en Artikel af Direktøren for Hedehus-Teglværket, Civilingeniør Peter Hartmann, der bl. a. foreslaar at have faste Maksimalpriser paa Mursten i Stedet for de nu varierende. Dette er sket i Norge ud fra den Betragtning, at

alle Teglværksprodukter andrager en meget lille Sum, ca. 7 pCt. af de samlede Byggedgifter. Prisstigningen i Foraaret paa 5 Kr. pr. 1000 Sten betød saaledes kun en For-dyrelse af 75 Kr. paa en normal Bolig.

I samme Artikel henvises til, at man i Sverige i Fjor efter ganske nøje Regler fra Statens Side gav en Merpris af 10 Kr. pr. 1000 Sten, der produceredes om Vinteren, til Dækning af Merudgiften ved Tilvirkning om Vinteren og til Frostrisiko. Det fremhæves, at man baade i England og Amerika giver Præmie for Topproduktioner, der ligger over Normen for det paagældende Værk. Endelig slaas det fast, at de nyeste Erfaringer maa bringes i Anvendelse for at faa Værkerne op paa højeste Ydeevne, og at Bygningsmaterialeindustrien maa have Præferencestilling med Hensyn til Tildeling af nødvendige Materialer som Træ, Motorer, Kalk og Brændsel. Dette gøres konsekvent i England og Amerika.

En saadan Stimulans til Teglværkerne skulde kunne sætte dem i fuldt Sving, og bliver dette ikke Tilfældet, maa andre Forholdsregler overvejes. Det kan i denne Forbindelse nævnes, at der er større Avance ved at lave Drænrør og Hulsten end ved at tilvirke Mursten. Dette skal visse Steder bevirke Mangel paa Mursten. Det bør ikke tolereres, ligesom Produktionsstrejker fra Teglværker bør kunne undgaas, uden at det skal komme dertil, at Samfundet overtager Driften af saadanne Værker. Jeg gentager: for os at se er Tilvirkningen af Byggematerialer ikke blot nødvendig, men livsnødvendig.

Hvad angaar Tømmer, har den højtærede Indenrigsminister gjort Rede for Tallene for det Tømmer, vi kan vente at faa i den kommende Tid. Det vilde være rart at vide, hvordan det ligger rent handelsmæssigt med Tømmer fra Norge, Sverige, Finland og Rusland, navnlig om der kan skaffes mere Tømmer paa Bekostning af andre Varer fra disse Lande, f. Eks. Træmasse til Avispapir. Der vilde ingen Skade ske, om Aviserne en Overgang viste stort Samfundssind, skar Sidetallet ned, brugte de allermindste Typer af Bogstaver. I alle Tilfælde maa vi langt højere op med Procenten paa det klausulerede Træ til Nybyggeri, f. Eks. til 80 eller 90 pCt., men der maa naturligvis tages et rimeligt Hensyn til Reparationsarbejder, og endelig maa der i en Nødssituation som den, vi faktisk staar midt i, kunne skaffes langt mere Gavntre herhjemme — det var den højtærede Indenrigsminister ogsaa inde paa —, efter at Pligthugsten til Brændselsfor-